

3. Монстр у коридорі

Андрій біг щодуху, та однаково ледь устиг. Щойно заскочив у під'їзд, як із важких хмар полилася злива. Ще пів години тому лагідно світило сонце, а зараз небо почорніло. Потужні струмені лупили по дахах, машинах, збивали з дерев листя, дощова вода стрімкими потоками текла вулицею.

Ліфт не працював. Андрій піднявся сходами й відімкнув двері квартири власним ключем — батьки були на роботі.

— А в нас світла нема, — пошепки сказала мала Настуня.

У коридорі насправду було темно. Настуня визирала з кімнати, блимала переляканими очима.

— Це через грозу, — пояснив Андрій.

— А там хтось стоїть, — Настуня показала пальчиком у темний куток.

Андрій різко обернувся. Придивився, нервово розсміявся.

— Та це ж дідусів плащ на вішалці! Дідусь учора забув.

— Ні! — відказала Настуня. — Це монстр!

— Та ну його, — махнув рукою Андрій. — Ходімо краще на кухню обідати.

— Ні! — Настуня сховалася за двері. — Я монстра боюся! Ти ж сміливий, переможи його...

Андрій зітхнув, почухав потилицю... А потім схопив парасольку-тростину, що стояла в кутку, і почав нею бити й штрикати дідусів плащ.

— А ось тобі! Ось! Будеш знати, як стовбичити в нас у коридорі!

Настуня голосно верещала — чи то від страху, чи то від захвату. Нарешті Андрій підчепив плаща парасолькою і виніс на балкон.

— Ну, усе? Монстра подолали. Ходімо обідати?

Настуня сторожко вийшла з кімнати, усміхнулася і подала Андрію руку.

Поки вони обідали, скінчився дощ. А потім і електрика відновилася. Настуня одразу сіла дивитися мультики. Андрій згадав, що завтра йому потрібно здати есе. Тема вільна. Але про що ж написати? Треба вмикати фантазію...

Згадав, як Настуня нафантазувала монстра в темному коридорі, і розсміявся. Та-а-ак, вони із сестрою реально фантазери! Але ж фантазія — це вигадка. А вигадка — це неправда. А неправда — це брехня. Виходить, фантазувати — це погано? Щось тут не так. Андрій почухав потилицю і раптом зрозумів, що ось вона — тема есе! «Фантазія і неправда»! Він засів за комп'ютер, й екран почав заповнюватися рядками тексту...

Фантазія і неправда

Здатність фантазувати характерна людині з давніх-давен. Часто крім реальних фактів люди обмінюються ще й вигаданою інформацією. Це міфи, казки та легенди, це намагання хоч якось пояснити явища навколишнього світу, які людина поки не здатна тлумачити раціонально.

Фантазія — рідна сестра неправди. Є безліч причин, чому люди кажуть неправду.

Захист. Люди кажуть неправду, щоб захистити себе та інших від чогось неприємного або шкідливого. Вони можуть боятися покарання чи негативних наслідків і намагаються уникнути їх.

Вигода. Дехто каже неправду, щоб отримати вигоду чи перевагу. Така людина може брехати, щоб мати більше грошей, підвищити своє соціальне становище або здобути визнання.

Збереження стосунків. Іноді люди замовчують правду, щоб уникнути конфліктів та зберегти гармонію в стосунках. Вони можуть вважати, що неприємна правда цьому зашкодить.

Брак інформації. Хтось каже неправду, оскільки не має достатньо знань про певну ситуацію. Людина може випадково казати неправду, ґрунтуючись на своїх припущеннях.

Емоційний стан. У моменти стресу, паніки чи невпевненості люди можуть неправильно сприймати факти або казати неправду, навіть якщо вони зазвичай чесні.

Соціальний тиск. Іноколи люди кажуть неправду відповідно до очікувань інших людей. Людина може збрехати, щоби підтвердити свою належність до певної групи або отримати схвалення з боку інших.

Хибні уявлення. Іноді люди вірять у чийсь неправдиву інформацію, тобто мають про щось хибні уявлення. Вони можуть передавати таку інформацію далі, несвідомо поширюючи неправду.

Забобони та марновірство. Подекуди люди можуть казати неправду через свої забобони та марновірство, бо вважають, що неправдиві твердження чи «магічні заклинання» якимось вплинуть на результати певних ситуацій або подій.

Важливо усвідомлювати, що кожна ситуація унікальна і причини неправди можуть варіюватися. Та варто враховувати, що багато людей — чесні, а брехню, навіть якщо вона принесла якусь ситуативну користь, пізніше може бути викрито, і це матиме негативні наслідки.

... Щойно Андрій дописав, як прийшла мама. Настуня побігла до неї, міцно обійняла за шию. Мама підхопила її на руки.

— Як ви тут? Бачили, яка гроза? Доню, ти не боялася?

— Зовсім трішечки. Було так темно! Тільки я боялася не грози, а монстра в коридорі. Та Андрійко сміливий, він його переміг!

— Монстра? Якого монстра?

— Та так... Нафантазували ми тут трохи... Настуня фантазувала через емоційний стан, — усміхнувся Андрій. — А я фантазував, щоб її захистити. До речі, й есе про це написав. Прочитаєш?